

Column

Spelend leren in glastuinbouwsector

De laatste anderhalf jaar was voor iedereen bijzonder, op verschillende manieren. Een oudere heeft het anders ervaren dan een puber (en doet dat nog steeds) en een jong kind weer anders dan een ondernemer. Ieder zo met eigen issues, positief dan wel negatief. Bijzonder dat deze laatste woorden sindsdien ook een andere lading kregen. Hoe hebben mensen in jouw omgeving de afgelopen periode ervaren? Dit is best iets om stil bij te staan. Kun je je in hen inleven? Kun je met ze meeleven? En, hoe kun je hier wellicht je rol in spelen?

Ik hoorde over perikelen die jongeren doormaken en doormaakten. Weinig kunnen of mogen, weinig vrienden zien, weinig 'spelen', sociaal isolement, spanningen in het gezin, sociale druk, testen-voor-toegang. Pubertijd is bedoeld om te 'spelen', uit te vinden wie je bent, wie je wilt zijn. Het is een tijd waarin gevoelens van hot naar her gaan en de omgeving medebepalend is voor het pad dat wordt bewandeld.

Veel ondernemers in de glastuinbouwsector hebben scholieren aan het werk, dus in hun omgeving. Ondernemers kunnen een rol vervullen waar het de issues in de pubertijd betreft: uitvinden wie je bent en wie je wilt zijn. Doe hier je voordeel mee! Wat zou het mooi zijn als het pad dat een scholier bewandelt er één is in de glastuinbouwsector. Nu en in de toekomst zijn gemotiveerde medewerkers hard nodig. De veelzijdigheid van deze sector maakt dat voor bijna elke kwaliteit of passie een plek is. Maar dan moeten ze hier wel van af weten. Dus laat de jeugd de veelzijdigheid van de sector zien, neem ze mee in het avontuur van de glastuinbouwsector. Laat ze meer zien en horen dan het werk waarvoor ze hebben aangeklopt. Geef ze de kans te 'spelen' in de glastuinbouwsector, uit te vinden wie ze kunnen zijn en welke mooie rol ze kunnen spelen in de sector.

Handvatten om dit op te pakken worden aangeboden door Go Go Greenhouse, een sympathiek project van Glastuinbouw Nederland. Google maar 's.

Agnes van den Berg, projectleider Go Go Greenhouse

Help ons duurzaam te blijven!
Krant uit? Papierbak in!

Colofon

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glastuinbouw Westland.
 www.glastuinbouwwestland.nl
 info@glastuinbouwwestland.nl

Advertentieverkoop via Uitgeverij West Media, tel. 0174 - 62 42 12 of advertentie.hhw@uitgeverijwestmedia.nl

Inventarisatie Tuinbouw Overlegteam:

Voor al tuinder voelt pijn van hoge energieprijzen

Er zijn grote zorgen over de impact die de snel stijgende energieprijzen hebben op een aanzienlijk deel van de glastuinbouwbedrijven. In de overige schakels binnen de tuinbouwketen zijn de effecten vooralsnog minder zichtbaar. Dat is de uitkomst van het overleg van diverse tuinbouworganisaties dat woensdagavond 6 oktober plaatsvond. "De huidige ontwikkelingen hebben alles in zich om een bredere crisis voor de sector te worden. Voor veel telers is de huidige situatie nu al nadrukkelijk een crisis", zo verwoordt Adri Bom-Lemstra, voorzitter van Glastuinbouw Nederland. De bijeenkomst van het Tuinbouw Overlegteam was een initiatief van Glastuinbouw Nederland en Greenports Nederland, met name bedoeld om bij andere tuinbouwsectoren en -ketenspelers (veiling, handelsbedrijven, banken) te inventariseren hoe groot de problemen zijn en aan welke mogelijke oplossingen wordt gedacht. Al snel werd de conclusie getrokken dat het met name de producenten van bloemen, planten en groenten in de glastuinbouw zijn die het hardste worden getroffen door de enorme prijsstijging op gas en ook elektriciteit.

Energiebehoefte bij elk bedrijf anders

Door de grote diversiteit in teeltbedrijven is het lastig om snel in beeld te krijgen om hoeveel bedrijven het gaat en hoe groot hun lastenverzwaring is. "De situatie verschilt sterk van bedrijf tot bedrijf", licht Adri Bom-Lemstra toe. "Niet alleen is de energiebehoefte van elk bedrijf anders, ondernemers

hebben bovendien individuele contracten lopen met enerzijds afnemers in de retail en anderzijds de energieleveranciers."

Het is nog lastig te voorspellen wat de effecten op de langere termijn zullen zijn. "De factor tijd is daarbij essentieel. Als de prijzen nog drie maanden op dit hoge niveau blijven, of verder stijgen, dan komen er veel meer bedrijven in de problemen. Niet alleen teeltbedrijven", zo verwacht de voorzitter van Glastuinbouw Nederland. "Energieprijzen bepalen voor een belangrijk deel de kostprijs van een tuinbouwondernemer, maar ook voor bedrijven in andere sectoren. Daarin schuilt het gevaar dat voor veel meer ondernemers in de keten een crisissituatie ontstaat. We zullen daarom met de ketenpartners intensief in gesprek blijven."

Maatwerkoplossing

Naast het inventariseren van de financiële gevolgen, bereiden de partijen zich ook voor op een ongunstig scenario voor de nabije en verdere toekomst. "Met de overheid en de banken moet nader worden verkend welke mogelijkheden zij zien om de telers te helpen. In andere Europese landen zien we dat een plafond voor de gasprijs wordt vastgesteld. Is dat ook een optie voor ons land? Blijven energiebedrijven in staat om hun leveringsverplichtingen na te komen? En kan de overheid een rol spelen om dit te voorkomen als dit in het geding is? Banken kunnen tuinbouwondernemers al ondersteunen bij hun liquiditeitsbegrotingen." Een goede begroting is nodig om inzichtelijk te krijgen of, dan wel wan-

neer de energiekosten niet meer te dragen zijn en welke oplossingen wellicht kunnen helpen. Bedrijven die op korte of iets langere termijn financieel klem dreigen te lopen, worden opgeroepen niet te wachten om contact met hun bank op te nemen. De diversiteit tussen de bedrijven, het energiesysteem en inkoopstrategie vraagt om een maatwerkoplossing.

Wat de gevolgen zijn voor het aanbod van Nederlandse kasgroenten, bloemen en planten is eveneens nog lastig te voorspellen. "Maar er zijn wel signalen dat telers hun kas deels leeg laten liggen. De effecten van de huidige prijsstijgingen beperken zich overigens niet alleen tot de Nederlandse productie, want ook andere Europese landen hebben te maken met kostenverhogingen."

Energietransitie

De laatste jaren lag de focus van de teeltbedrijven op besparen en verduurzamen. Dat moet niet tot stilstand komen door deze forse energieprijzen. Fossielvrij telen, dus zonder gebruik van fossiele brandstoffen, is al veel langer de doelstelling van de glastuin-

bouw. "Op dat vlak zijn de afgelopen decennia ook al forse stappen gezet", benadrukt Adri Bom-Lemstra, namens het Tuinbouw Overlegteam. "Ter vergelijking: in 1990 bedroeg de CO2-emissie in de teelt nog 6,8 megaton, in 2019 kwam de glastuinbouw uit op 4,3 megaton, oftewel een winst van ongeveer 37% gerealiseerd in de teelt."

Bedrijven willen graag verder verduurzamen, maar verhoogde energiebelastingen hebben die belangrijke stappen in de energietransitie de afgelopen jaren gefrustreerd. "Doordat ook de subsidie voor duurzame energie is gekoppeld aan de gasprijzen, gaan zelfs vooruitstrevende bedrijven op gebied van de energietransitie de pijn van de huidige ontwikkelingen voelen. In zijn algemeenheid neemt de investeringskracht van glastuinbouwbedrijven door de huidige situatie af. Ook uit oogpunt van klimaatdoelstellingen is dat een slechte ontwikkeling. Daarom roept Glastuinbouw Nederland de Nederlandse overheid op om de regie te nemen op dit vraagstuk - waar nodig in samenwerking met andere Europese landen - en te voorkomen dat de energietransitie stilvalt."

Wateroverlast en verzilting effectief tegengaan met een waterbank voor het Westland

Wateroverlast en verzilting van de ondergrond kunnen effectief worden tegengegaan met een waterbanksysteem voor (tuinbouw)bedrijven in het Westland. Dat is de belangrijke conclusie van het rapport 'COASTAR Waterbank Westland: droge voeten, voldoende gietwater' dat vorige week verscheen.

Wel zijn er nog belangrijke aandachtspunten en vraagstukken, waarvan de (juridische) discussies over de toekomst van het beleid rondom regenwaterinfiltratie, grondwateronttrekkingen en brijnlozingen de belangrijkste zijn. Vooruitlopend op de uitkomst van deze discussie zien gebiedspartners in het Westland een pilot als belangrijke vervolgstap.

De regio Westland wordt gekenmerkt door een bloeiende en innovatieve glastuinbouwsector. Deze sector heeft veel water nodig om de producten als siergewassen, groenten en fruit te laten groeien. In een deel van de gietwaterbehoefte voorziet de sector door hemelwater op te vangen dat van de kassen afstroomt tijdens regenbuien.

Aanvullend wordt gebruik gemaakt van brak grondwater dat wordt ontzilt, maar deze praktijk staat onder druk. Hoe kan deze behoefte in de toekomst op een goede manier worden ingevuld? En zijn er koppelingen mogelijk met andere watervraagstukken in het Westland, zoals wateroverlast? Hier biedt een waterbanksysteem een oplossing.

Balans creëren

Een waterbank is een organisatorische oplossing, die het mogelijk maakt dat er voldoende overtollig regenwater in de ondergrond wordt geïnjecteerd om de zoetwatervoorraad aan te vullen. Een dergelijk systeem kan gebruikt worden om een balans te creëren tussen infiltratie in en onttrekking uit een grondwatersysteem. Daarnaast kunnen de lasten voor infiltratie worden verdeeld over de partijen die voordeel halen uit de onttrekkingen. Bijkomend voordeel is dat bovengronds, in de hemelwaterbassins, meer ruimte komt voor het bergen van piekbuien. Uit het rapport 'COASTAR Waterbank Westland: droge voeten, voldoende gietwater' blijkt dat een waterbanksysteem wateroverlast en verzilting van de ondergrond daadwerkelijk tegengaat. Onderzoeker Sija Stofberg (KWR): "In de praktijk zou dit mogelijk vorm kunnen krijgen door infiltreren van schoon hemelwater als voorwaarde te stellen aan het onttrekken van grondwater, waarbij groepen tuinbouwbedrijven de uitwerking naar de praktijk in detail kunnen vormgeven. Hierbij kunnen bijvoorbeeld keuzes voor een al dan niet gezamenlijk in-

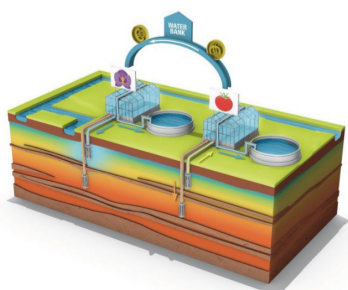
filtratiesysteem en/of de inzet van overige bedrijfsdaken aan de orde komen." Wel zijn er nog verschillende vraagstukken rond de waterbank. Het gaat hierbij onder meer om juridische vraagstukken rond grondwaterkwaliteit: brijnlozing, verzilting als gevolg van onttrekkingen, lokale verzilting ter compensatie van algemene verzoeting en een afweging van het risico op het introduceren/verspreiden van verontreinigingen ten opzichte van mogelijke voordelen van een waterbanksysteem.

Onzekerheden wegnemen

Vooruitlopend op de uitkomst van juridische discussies is door de gebiedspartners een duidelijke voorkeur uitgesproken om een pilot te starten.

Hugo Vreugdenhil van Hoogheemraadschap van Delfland: "Voordat er structurele oplossingen mogelijk zijn, zijn er nog heel wat hobbels glad te strijken en onzekerheden weg te nemen. Wij zien echter wel goede mogelijkheden om al op korte termijn de proef op de som te nemen. Gewoon om te zien of het kan werken en welke praktische problemen we tegenkomen gedurende het traject. Daar kunnen wij en andere stakeholders in de kustregio's lering uit trekken en later ons voordeel mee doen."

Meer weten? Lees het rapport 'COASTAR Waterbank Westland: droge voeten, voldoende gietwater' via de website van coastar.nl.

SANTEN & GASILLE
 MAKELAARS

De makelaars met een andere aanpak

- Aan- en verkoop
- Reconstructie
- Onteigening
- Taxatie en advies

DE LIER 0174-511300
SANTEN-GASILLE.NL